

Metsä-ELOn viestit ennallistamis- suunnitelman metsäindikaattoreiden tavoitteisiin

Ennallistamissuunnitelman metsätyöryhmän kokous

11.6.2025

Taustaa

- Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon asiantuntijaryhmä Metsä-ELO:n 10.4.2025 kokouksen aiheena olivat ennallistamisasetuksen metsäindikaattoreiden tavoitetasot ja ohjauskeinot
- Kokouksessa käsiteltiin ennallistamisasetuksen artikla 10:n indikaattoreita. Keskustelua alustettiin esityksillä, joita pitivät
 - **Kuolleet pysty- ja maapuut**
 - Juha Siitonen, Luke & Lauri Saaristo, Tapio
 - **Eri-ikäisrakenteisten metsien osuus**
 - Sauli Valkonen, Luke
 - **Puuston monilajisuus**
 - Petri Keto-Tokoi, TAMK
- Työryhmän jäsenten huomiot kirjattiin muistioon. Seuraavilla dioilla on tiivis kooste esityksissä ja keskusteluissa esille tulleista näkökulmista.

Kuolleet pysty- ja maapuut

- Olemassa olevan lahopuutavoitteen saavuttaminen ("edetään kohti 10 m³/ha keskimääräistä tasoa talousmetsissä") edellyttää merkittävää nettoluonnonpoistuman kasvua
- Esillä olleet kuolleen puun lisäyksen keinot ovat tarpeellisia ja hyvin perusteltuja tavoitteen näkökulmasta
 - Olemassa olevan lahopuun säästäminen, säästöpuiden määrän kaksinkertaistaminen nykytasosta, luontaisten häiriöalojen säästäminen määräaikaisen ympäristötuen turvin/pysyvällä suojelulla, tekopökkelöiden määrän lisääminen, kiertoaikojen pidentäminen sekä harvennusten lieventäminen
- Kokonaistasolla tyydyttävän tason määrittely tulee koordinoida luonnonsuojelualueiden ja talousmetsien mkl. direktiiviluontotyytit yhteistarkastelulla
 - Esimerkiksi metsämaan suojelun pinta-alan lisäämisen taso ja suojelualueiden kuolleen puun määrän lisäys vaikuttavat merkittäväällä tavalla kuolleen puun kokonaismäärään
- Kuolleen puun määrä voi ja tulisi vaihdella maisemien välillä. 30 % kokonaispinta-alasta voisi olla maisemaa, jolla kuollutta puuta olisi selvästi keskimääräistä tavoitetasoa enemmän ja 70 % maisemaa, jolla määrä olisi keskimääräistä tavoitetasoa alhaisempi.
- Kuolleen puun määrän mallinuksissa ei huomioida luontaisia häiriöitä, joten malleissa määrä kasvaa hitaammin kuin todellisuudessa

Esimerkki vaativasta tavoitetasosta 2050 mennessä olisi 15 m³/ha kuollutta puuta keskimäärin LS-alueilla ja talousmetsissä, jonka saavuttaminen tarkoittaisi esim. 40-50 m³/ha tasoa 10 %:lla maisemasta ja >10 m³/ha keskimääräistä tasoa muualla (esim. siten että OECM >20 m³/ha ja muu alue 5-10 m³/ha).

Eri-ikäisrakenteisten metsien osuus

■ Mahdollisuudet

- Kaikenlaisia puustoja voidaan kehittää kohti jatkuvan kasvatuksen metsää. Toisilla kehitys on nopeampaa ja helpompaa, toisilla vaikeampaa, hitaampaa ja riskialttiimpaa. Kosteammat kasvupaikat ovat lähtökohdiltaan parempia.
- Eri-ikäisrakenteiseksi voitaisiin laskea jatkuvan kasvatuksen metsien lisäksi metsät, joihin jää kynnyksarvon ylittävä määrä säästöpuita

■ Haasteet

- Ilmastonmuutos vaikuttaa myös jatkuvaan kasvatukseen, kuusen kasvatus tulee vaikeutumaan kaikissa kasvatusmenetelmissä, kuivuusjaksot haittaavat taimettumista eri-ikäismetsiköissä, sekametsiin tähtäämisessä tarvitaan valopuille uudistumisen edellytyksiä.
 - Metsien laatu ja kasvupaikat eivät aina korreloi metsänomistajan intressiin jatkuvasta kasvatuksesta, teollisen puunkäytön tavat ovat ristiriidassa jatkuvan kasvatuksen merkittävään yleistymiseen.
- Nykytiedon valossa ei kovin tarkkaan tiedetä, missä mennään pinta-alojen osalta tällä hetkellä. Lähtötason määrittely on keskeistä, jotta tavoite voidaan uskottavasti asettaa.

Esimerkki vaativasta tavoitetasosta 2050 mennessä olisi 20-40 % tarkoittaen vuosittaisista hakkuista sitä osaa, jolla tähdätään metsän kasvattamiseen eri-ikäisrakenteisena.

Puuston monilajisuus

- Puulajidiversiteettiä ja sen kehitystä voidaan kuvata useilla eri mittareilla, esimerkiksi
 - eri puulajien vanhojen puiden määrä ja kehitys
 - eri puulajien järeiden kuolleiden puiden määrä ja kehitys
 - Eri puulajien vallitsemien metsiköiden pinta-alan kehitys
- Vesivaikutteisten luontotyyppien ennallistaminen vaikuttaa lehtipuustoisten alueiden pinta-alaa lisäävästi
- Energiapuunkorjuu vaikuttaa merkittävästi muiden lehtipuiden kuin koivun yleisyyteen metsissä
- Sateenvarjolakitarkastelu vaikkapa valkoselkätikan ja pikkutikan kantojen kautta voisi myös tulla kyseeseen (kyseisten lintulajien tarvitsema habitaatin määrä). Myös pölyttäjänäkökulma on indikaattorissa tärkeä. Sorkkaeläinkanta vaikuttaa lehtipuutavoitteeseen huomattavasti.
- Lehtipuiden viljelyä ja taimituotantoa on tärkeää edistää

Esimerkki vaativasta tavoitetasosta 2050 mennessä olisi sekametsien osuuden nousu kaikkien puuntuotannon metsien osuudesta 31 -> 50 % ja kaikilla rehevillä kasvupaikoilla (37 %) kasvavat puuntuotannon metsämaan metsät ovat vähintään 4* puulajin metsiä läpi kiertoajan = 7,5 Mha (nyt n. 1,4 Mha)

* tässä yhteydessä koivut on tarkoituksenmukaista katsoa yhdeksi lajiksi

Yhteenveto

- Jonkinlaista kasvua indikaattoreissa tulee tapahtumaan joka tapauksessa, oikeansuuntaista kehitystä nykykäytännöillä olisi vaikea estää
 - Ennallistamissuunnitelmassa kasvulle asetetaan kulmakerroin, joka määrittyy tyydyttävästä tavoitetasosta sekä tavoiteaikataulusta
- Indikaattoreiden lähtötaso on monelta osin alhainen suhteessa indikaattoreihin sidoksissa olevan lajiston tarpeisiin (esim. kuolleen puun lajisto). Tyydyttäväksi katsottava tutkimuspohjainen taso voi vaikuttaa lähtökohta huomioon ottaen korkealle tai kunnianhimoiselle. Odotuksissa on, että ennallistamissuunnitelmassa esitetään tällaisia tavoitteita silloin, kun ne ovat perusteltuja.
- Luonnonsuojelualueiden kuolleen puun määrän kehitys toimii rohkaisevana esimerkkinä siitä, että ekosysteemit luonnontilaistavat itseään nopeammin kuin hahmotamme

Kiitos!

SEURAA MEITÄ:

[Etusivu](#) / [Suojelu ja hoito](#) / [Ennallistaminen ja luonnonhoito Metsähallituksessa](#) / [ELO Ennallistamisen ja luonnonhoidon työryhmä](#) /

Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon asiantuntijaryhmä Metsä-ELO

[In English](#)

Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon asiantuntijaryhmä Metsä-ELO

Tapio oy: Lauri Saaristo (pj), Teemu Huikuri (siht)

Metsähallitus: Aurora Prättälä, Pia-Maria Thomssen

Jyväskylän yliopisto: Atte Komonen, Panu Halme

Itä-Suomen yliopisto: Tuomas Aakala, Jari Kouki

Hämeen ammattikorkeakoulu: Henrik Lindberg

Tampereen ammattikorkeakoulu: Petri Keto-Tokoi

Suomen ympäristökeskus: Pekka Punttila

Luonnonvarakeskus: Juha Siitonen, Matti Koivula

Suomen metsäkeskus: Riikka Salomaa

Ympäristöministeriö: Maarit Loiskekoski

Maa- ja metsätalousministeriö: Ville Schildt (Katja Matveinen)